कथातत्त्वावबोधकोवाक्यप्रबंधः ॥ २ ॥ ३ ॥ सांख्यंवेदांतविचारः योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः क्रियाःकर्माणि एतेषांविधिःप्रकाशनं किंजापकशब्देनविचारकृत्योगकृत्कर्मठोवाउच्यतइत्यर्थः॥ ४ ॥ यज्ञविधिर्ब्रह्मयज्ञविधिः ॥ ५ ॥ अत्रेति अत्रजपविषये चकारात्मृत्युप्रभृतीनांग्रहणं पुरावृत्तंमयापेवक्ष्यमाणं ॥ ६ ॥ सांख्ययोगौयावुक्तौतयोर्मध्येसांख्येजपक्रियात्यागएवेत्याह सांख्येतिसार्धेन संन्यासइति वेदांतेसांख्याख्ये तत्रहेतुमाह वेदेति चकारोहेत्वर्थः यतोवेदवादाःसर्वेब्रह्मण्यवस्थिताःपर्यवसन्नाः ननुउपास्यादिविधिपराः यतःशांताःनिवृत्तिप्रधानाः उपासनायाश्चमानसक्रियात्वात्तत्परत्वेवेदांतानांशांतत्वंनयुज्येतेत्यर्थः ननुआम्नायस्यक्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्थानामितिपरमर्षिणाऽक्रियार्थानांसिद्धार्थावबोधकानांराजासौगच्छतीत्यादिवाक्यानामानर्थक्योक्त्याअप्रामाण्याभिधानादितितत्राह निवृत्ताइति रज्जुरियंनसर्पइत्यादिवत्सिद्धार्थबोधकस्यापिवाक्यस्यभयकंपाद्यनर्थनिवर्तकत्वेनार्थवत्त्वोपपत्त्याप्रवृत्तिनैराकांक्ष्येणकृतार्थत्वोपपत्तेः तथाचमानांतरानवगतब्रह्मात्मैक्यरूपसिद्धार्थपरत्वाद्वेदांतानांनतत्रजपापेक्षास्तीत्यर्थः ॥ ७ ॥ एवंब्रह्मात्मैक्यप्रमितौजपानपेक्षामुक्त्वाद्वयोरपिमार्गयोर्जपस्यआरादुपकारित्वेनअपेक्षांसाक्षात्कारोत्पत्तावनपेक्षांचाह सांख्येति संश्रितौजपमितिशेषः तथाहि चि

श्रुतास्त्वत्तःकथाश्चैवधर्मयुक्तामहामते॥ संदेहोस्तितुकश्चिन्मेतद्भवान्वक्तुमर्हति ॥ २॥ जापकानांफलावाप्तिंश्रोतुमिच्छामिभारत ॥ किंफलंजपतामुक्तंक्व वातिष्ठंतिजापकाः॥ ३॥ जप्यस्यचविधिंकृत्स्नंवक्तुमर्हसिमेनघ ॥ जापकाइतिकिंचैतत्सांख्ययोगक्रियाविधिः ॥ ४॥ किंयज्ञविधिरेवैषकिमेतज्जप्यमुच्यते॥ एतन्मेसर्वमाचक्ष्वसर्वज्ञोऽत्यसिमेमतः॥५॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ यमस्ययत्पुरावृत्तंकालस्यब्राह्मणस्यच ॥६॥ सांख्ययोगौतुयावुक्तौमुनिभिर्मोक्षदर्शिभिः॥ संन्यासएववेदांतेवर्ततेजपनंप्रति॥ वेदवादाश्चनिर्वृत्ताःशांताब्रह्मण्यवस्थिताः॥ ७॥ सांख्ययोगौतुयावुक्तौमुनिभिःसमदर्शिभिः॥ मार्गौतावप्युभावेतौसंश्रितौनचसंश्रुतौ ॥ ८ ॥ यथासंश्रूयतेराजन्कारणंचात्रवक्ष्यते ॥ मनःसमाधिरत्रापितथेंद्रियजयःस्मृतः ॥ ॥ ९॥ सत्यमग्निपरीचारोविविक्तानांचसेवनं॥ ध्यानंतपोदमःक्षांतिरनसूयामिताशनं ॥ १०॥ विषयप्रतिसंहारोमितजल्पस्तथाशमः ॥ एषप्रवर्तकोयज्ञोनिवर्तकमथोशृणु॥ ११ ॥ यथानिवर्ततेकर्मजपतोब्रह्मचारिणः॥ एतत्सर्वमशेषेणयथोक्तंपरिवर्तयेत्॥ १२॥

त्तशुद्धिद्वारातत्त्वमसीतिवाक्यार्थज्ञानेआलंबनरूपत्वेनचयोगेप्रणवजपउपकरोति नपरतःसाक्षात्काररूपफलोपकारित्वेन ॥ ८ ॥ एतदेवाह यथेत्यादिना अत्रापिमार्गद्वयेपि मनःसमाधिर्मनोनिग्रहः इंद्रियजयः ॥ ९ ॥ सत्यंप्रसिद्धं अग्निपरिचारोग्निपरिचर्या विविक्तानांशुद्धानामाहारादीनांएकांतदेशानांवा ध्यानंध्येयाकारप्रत्ययप्रवाहः तपःआलोचनंविषयदोषदर्शनात्मकं दमःजितानामिंद्रियाणांतत्त्वप्रतिपत्तियोग्यता ॥ १० ॥ विषयाणांविशेषेणबध्नतांकामादीनांप्रतिसंहारोजयः शमःनिगृहीतस्यमनसोविक्षेपराहित्यं एषइति एषमनःसमाध्यादिः जपतःप्रवर्तकः कामनावतःस्वर्गादिजनकोजपांगभूतोधर्मइत्यर्थः ॥ ११ ॥ निवर्तकंजपतोयज्ञंव्याचष्टे यथेति कर्मनिवृत्तिर्मोक्षः सयथासंपद्यतेसयज्ञोनिवर्तकइत्यर्थः कर्मनिवृत्तिप्रकारमाह एतदिति एतत्मनःसमाध्यादिपरिवर्तयेत् निष्कामानुष्ठानेनविपरीतंकुर्यात् ॥ १२ ॥

Digitized by Google